

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ...	180 Lei.
Fél évre ...	90 Lei.
Egy negyed évre	45 Lei.
Egy hóra ...	15 Lei.

Hirdetések

Ársabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 83

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
buzavardul Regele Fuzd.
szend. (Jósef tsh.-ul) 27
TELEFON-SZÁM 18

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, október 26

Leverték a Karlista-csapatokat

(Károly királyt, Zita királynét és kíséretét elfogták. — Lehár és Ostenburg elmenekültek. — Veres harcok Budapest környékén.)

Magyarországon a háború és forradalmak által meggyötört magyar földön testvérháború dühöngött. Magyar fegyver magyar ember testébe küldötte a halálos golyót, magyar bajonett ontotta vérért magyar katonának. Ez lett a következménye annak, hogy Károly király Svájcban magyar földre tette a lábát. Hívta pedig Ostenburg őrnagy, aki Nyugatmagyarországon állomásozott csapataival Habsburg Károly, aki már husvétkor belátta, hogy kísérlete hajótörést szenved a nagy és kisantant erélyes fellépésén, nem okult, hanem bizott Ostenburg ama ígéretében, hogy pusztán megjelenésére hozzá csatlakoznak az összes csapatok és akkor szabad az út a magyar fővárosba, a budai várba a trón-

hoz. Nem ez történt. Horthy kormányzó és a Bethlen kormány a trianoni béke alapjaira helyezkedve kénytelenek voltak fegyveresen ellenállni, nehogy Magyarország belezuhanjon a végromlás örvényébe. A karlistákat a kormány csapatai szétverték, Károly királyt, Zita királynét, Rakovszkit, Andrásyt, Gratzot és Beniczkyt elfogták, Lehár ezredes és Ostenburg őrnagy pedig cserbenhagyva bomló csapataikat elmenekültek. A magyar kormány, sajnos vérontás útján teljesítette vállalt kötelezettségét, aminek az lehet a következménye, hogy Habsburg Károly számára minden további kísérlet lehetetlen lesz. Mai jelentéseink a következők:

A királyi pár őrizetben van.

Budapest. Hétfőn délután Károly király vonata, a kormánycsapatok kezébe került. Lehár ezredes és Ostenburg őrnagy látva a helyzet tarthatatlanságát elmenekültek és cserbenhagyták csapataikat és felszerelésüket. Károly királyt, Zita királynét, Rakovszki Istvánt, Gratz Gusztávot, gróf Andrássy Gyulát, Simonfalvi ezredeset Tatán őrizetben tartja. Beniczky Ödönt elfogták, Budapestre szállították, ahol őrizetben tartják.

BUDAPEST. Ostenburg csapatainak nagyrésze elszéledt. A csapatkötelekek felbomlanak. Egyes zárt csapatokat azonban Tatán te yaggoniroznak és nyugat felé irányítanak. A Nagy Pál tábornok vezetése alatt álló kormánycsapatok most arra törekednek, hogy Ostenburg katonáinak elszéledését megakadályozzák és leszereljék őket, nehogy bárhol is zavart keltsenek. Hir szerint Ostenburg csapatainak egyes töredékei a tatal városi erdőbe vonultak vissza. Minden parancs és fegyelem nélkül a környéken barangolnak.

A meggyötört előnyomulás.

BUDAPEST. Károly az Ostenburghoz csatlakozott osztrák tiszti századokkal, körülbelül négyezer emberről szombat reggel indult el Sopronból Budapest felé. A hadcsoportnak két páncélvonata, négy katonai és egy személyvonata volt. Az egyik páncélvonat elől, a másik a végén haladt. A személyszállító vonaton Károly a feleségével és a puccskormány több tagjával helyezkedett el. Déli egy órakor akadálytalanul megérkeztek Győrbe, ahonnan folytatták útjukat. Az első akadály Ácsnál volt. Itt a ko-

máriumi huszárezred felszedte a síneket és megállította a vonatot. Ostenburgék leszálltak, megkerülő mozdulatot tettek és ezzel kényserítették kitérésre a csekélyebb létszámú huszárságot. Ezután Székesfehérvár irányában a pályatesetet helyreállították. Éjszaka 11 óra körül Bicskőre érkeztek.

Vasárnap hajnalban a bia-torbágyi vasuti állomáson sikerült Károlyékat feltartóztatni. A tűzharc óráig tartott, míg végül korra reggel beleavatkozott a harcba a Budapestre kiküldött tűzérő és megérkeztek a segítő csapatok is. Ostenburgéknak két kis fitegük volt. A kormány csapatok tüzérségének első lövése Ostenburgék elől levő páncélvonatjuk mozdonyát találta, amely elpusztult. Fél óra alatt Ostenburg fitegei teljesen elhallgattak. Ekkor gyalogsági harcok fejlődtek ki élénk puska- és gépfegyver tüzeléssel. Délelőtt 11 órakor Ostenburgék súlyos vereséggel megkezdtek a visszavonulást. Tíz kilométert hátráltak a kormánycsapatok mindentűnt a nyomukban voltak. Délután újabb ütközet fejlődött ki. Rövid harc után a kormánycsapatok Ostenburgék ellenállását és további vissza-

vonulásra kényszerítették őket. A Karlisták több halottat és sebesültet veszítettek, a kormánycsapatok veszteségei jelentéktelenek.

Horthy a kormánycsapatoknál.

BUDAPEST. Horthy Miklós kormányzó Nagy Pál tábornokkal vasárnap délelőtt Bia-Torbágyra ment és megsejmelte a harcoló csapatokat.

BUDAPEST. Az egyetem hallgatókat, a Move és az Ébredő Magyarok Egyesületének tagjait falragaszokon gyűlésre hívták. A plakátok felírása ez: „Vészélyben a hazánk!”

BUDAPEST. Ostenburgék egy része polgári ruhában a budaörsi országúton vasárnap megszállta Budaörsöt és Törökbálintot. A csendőrség a kamara erdőben állt fel. Két órai tűzharc után a megérkezett segélycsapatokkal kézitűszá-lyal megállíthaták a Karlistákat.

Eredménytelen tárgyalások, harc közben.

BUDAPEST. A harc, amely vasárnap a hajnali órákban szünetelt, reggel ismét feléledt. Törökbálintnál Ostenburgék harcban álltak a kormány csapataival. Közben Károly egy katonatisztet küldött parlamentéreként a kormánycsapatokhoz és felajánlotta az amnesztiát, ha a harcot beszüntetik. A parlamentér tárgyalta a kormány megbízottjaival és a hadvezetőséggel, de eredmény nélkül távozott. A harc közben tovább folyt. A mentők a budaörsi összeütközés színhelyére nyolcszor vonultak ki. Minden esetben lött sebnél segédkeztek. Egy halottra akadtak, egy sebesült pedig a kórházban meghalt.

BUDAPEST. Vasárnap délután egy órakor Hegedüs Pál tábornok mint parlamentér jelentkezett a kormánycsapatoknál. A tárgyalások eredménytelenek maradtak. Később a budaörsi vonalon újabb csatározások voltak, amelyek a kormánycsapatok győzelmével végződtek. Ostenburgék husz halottat, a kormánycsapatok hetet veszítettek. Mindkét részen több a sebesült. Ostenburg csapatait délután 3 órakor visszazorították Törökbálintig.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelent: A lázadó csapatokról október 23-án este üzenet érkezett a nemzeti hadsereg parancsnokságához, amelyben fegyverszünet megkötését és két megbízott kiküldését kérték tárgyalás-

céljából. Másnap reggel 8 órakor a Csik majorban folyt a tárgyalás, amelyen a magyar kormány megbízottai: Kánya Kálmán rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter és Sárkány Jenő altábornagy közölték a kormány feltételeit, amelyekről a fegyverszünetet függővé teszik. Károly megbízottai: Gratz Gusztáv és Lehár ezredes átverték a feltételeket és megígérték a mielőbbi választ.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelent: Az Ostenburg-féle lázadó csapatok Budaörsről nyugatra a Csik-hegyekbe vonultak vissza. A nemzeti hadsereg tegnapi vesztesége három halott és 32 sebesült.

Győrmege a kormány mellett.

GYÖR. A vármegye alispánja Győrmege közönsége nevében bejelentette, hogy Győrmege a kormányhoz és a kormányzóhoz csatlakozott. Állítólag ezzel egyidejűleg a győri helyőrség is csatlakozott a kormányhoz.

GYÖR. Az itteni helyőrség tisztkara értekezletet tartott, amelyen egyhangulag elhatározta, hogy Károlytól letett esküjük alól való feloldásukat kérik, minthogy ők abban a tévhitben tették le az esküt Károlynak, hogy ő az antant bekegyezésével és a kormányzó útjával jött Magyarországra. A határozatot futár vitte a Bia-Torbágyon tartózkodó Károlyhoz.

A kormány helyzete kedvező.

BUDAPEST. Gróf Bethlen miniszterelnök Gömbös Gyulát megbízta, hogy a miniszterelnökség és Nagy Pál tábornok teljhatalmu katonai parancsnok között az összeköttetést fenntartsa és a tábornok mellett a miniszterelnök megbízottjaként működjen. A kormány első sorban az egész vonalon helyreállítja a rendet. Ez azonban nem zárja ki, hogy Bethlen pécsi nyilatkozatában a nemzeti demokrácia kiépítéséről mondott szavai valóra ne váljanak. A pécsi beszédben lefektetett elvek és irányok érintetlenek maradnak, kivéve a királykérdést. A kormány a nemzetgyűlést és a munkásságot a nemzeti zavartalan újjáépítése irányában fogja vezetni. Nagy kérdőjel az, hogy mi lesz a velencei megállapodásokkal. A kormány, amely változatlanul a törvényes állapontot képviselte, a trianoni békeszerződést végre akarja hajtani, a velencei megállapodást egész terje-

delmében érvényben levőnek tekinteni annál is inkább, miután a kor many összes ténykedései ennek a megállapodásnak szellemében történtek.

BUDAPEST. Tegnapi délelőtt fél 11 óráig tanácskozott *nagyatádi Szabó* miniszter gróf Bethlen miniszterrel. A tanácskozás végén nagyatádi Szabó kijelentette tudósítónk előtt, hogy a helyzet megnyugtató és az elintézés teljes eredménnyel várható.

(Károly osztrákjai.)

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Károly kíséretében volt két osztrák század előzőleg Nyugatmagyarországon helyezkedett el, amely terület hosszabb ideje a senki földje, állástalan osztrák tisztek és a világ minden tájáról összeverődött kalandorok felkészülve várták a kiírt Nyugatmagyarországon Károly megérkezését.

(Budapest nyugodt.)

BUDAPEST. A magyar főváros képe nem változott. Az emberek teljesen nyugodtan viselkednek. A kamara erdőben lejátszódtó események következtében két francia őrnaszád flottilla demonstrációt rendezett. Délelőtt 11 órakor fejezték a Margit szigetig a Lárchidtól és azután később visszavonultak. A demonstráció bizovára összefüggésben volt Fouché francia követnek ama kijelentésével, hogy kormánya felhatalmazta szükség esetén fizikai erő alkalmazására is. Fouché az utolsó 48 órában nagy szerepet játszott. Ő elnökölt a kisantant diplomáciai képviselőinek szombat esti értekezletén.

(Rakovszki lövetni akart.)

BUDAPEST. Nevezetes momentum a Karlista puccsnak az, hogy amikor gróf Bethlen miniszterelnök *Rakovszki* Istvánnal telefonon tárgyalt, Rakovszki kijelentette, hogy ha nem adják át neki a hatalmat, *lövetni fog*. Bethlen válasza nélkül tette le a fegyvert.

BUDAPEST. Gróf *Apponyi Albert* tegnap Csurgóra készült gróf *Károlyi József*hez. A pályaudvaron hallotta a hírt a Karlisták leve ról, amely láthatóan megrendítette. Apponyi visszasietett a miniszterelnökségre.

Csehország mozgósít.

BUDAPEST. A táviró- és telefonforgalom Csehország és a külföld között szünetel, mert Csehországban elrendelték a mozgósítást.

VÁC. Október 23-án este a délutáni magyarországi vonatot a cseh hatóságok nem engedték be a tótföldre. A vasúti forgalom Magyarország és Csehszlovákia között szünetel. Éjszaka a csehek reflektorral világították Szobot.

Meggyilkoltak a kórházban egy örültet.

Ki ölte meg Medve János elmebetegét? — Látogatás a közkórházban. — Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Borzalmas gyilkosságot derített ki ma délelőtt az Aradi Közlöny munkatársa. A városban már tegnap óta suttogták, hogy az aradi közkórház elmebetegosztályán meggyilkoltak az ápolók egy elmebetegét. Az Aradi Közlöny munkatársa utána járt a híreszteléseknek és a következőkben számol be a gyilkosságról:

(Mit tudnak a kórházban?)

Ma délelőtt tizenegy órakor felkerestük dr. Demian Aurélt, a közkórház igazgatóját, akinek elmondottuk, hogy a városban az a hír terjedt el, hogy az elmebetegosztályban a három hét óta ápolott Medve Jánost az ápolók fejszével agyonverték. Az igazgató főorvos megdöbbenve hallotta a hírt, amelyről egyáltalában nem tudott. Később megérkezett dr. Löwinger Miksa kórházi főorvos, aki szintén azt mondotta, hogy arról semmit sem tud, hogy Medve Jánost az ápolók hántalmazták volna azonban azt jelentették hogy Medve János egy ellopott fejszével agyon akarta verni egyik ápolóját, de sikerült a fejszét kiragadni a kezéből. Az egyik dühöngő elmebeteg, akit felzigatott a dulakodás, egy fadarabbal fejbévágta Medve Jánost. Dr. Demian Aurél igazgató főorvost meglatogattuk az elmebetegosztályt, hogy az ápolóknál érdeklődjünk a részletek felől.

(Az örültök házában.)

Az elmebetegosztály a közkórház egyik különálló épületében van. Az elmebeteg osztály vasrácsos kapuja állandóan be van zárva és oda csak az ápolók mehetnek be. Az osztálynak kis külön udvara van, ahol a szerencsétlen élőhalottak sétálhatnak a szabad levegőn. Az udvar telve volt elmebetegekkel. Különléleke pozitívákban ültek, álltak vagy térdeltek az udvaron és mindegyik hangoztatta rögesznéjét. Az egyik imádkozott, a másik büszkén felemelt fővel sétált, talán királynak vagy Istennek képzelt magát. Eppen ebédhez készültek a betegek. Ez a része az elmebetegeknek csendes örült. A dühöngők külön cellában vannak.

(Az ápolók vallomása.)

Csobán Alexa csak nemrég van a kórház elmebeteg osztályának szolgálatában. Elmondotta munkatársunknak, hogy Medve Jánost október 11-én szállították be az örültök házába. Rovottmultu és izgága természetű ember volt és több ízben próbálkozott szökéssel menekülni. Legutóbbi szökését a múlt héten pénitens kísérte meg. A nyitva hagyott ajtón kimenekült az elmebeteg osztályból és egy kerítésen akart átugrani. Az ápolók utána szaladtak. Medve János a kerítésen megbotlott, lezuhant a földre és kisebb sérüléseket szenvedett. Ugyanaz nap Nagy Sándor, az egyik ápoló vizsgálatot tartott az elmebetegek között s amint belépett Medve János szobájába, látta, hogy Medve János a lepedőt, a párnát darabokra szaggatja. Az ápoló figyelmeztette az

elmebetegét, hogy ne rongálja az ágyneműt, mert külön cellába csukják. Medve János erre az ágyból kikapott egy nehéz fejszét és azzal rárohant Nagy Sándorra, kinek sikerült az elmebetegét a földre, így kikerülte az ütést és segítségért kiáltott. Csobán Alexa és Kaposos Péter mentek segítségére. Nagynehezen sikerült a dühöngő örült kezéből kicsavarni a fejszét. A dulakodásra és kiabálásra egy Zelekucán János ritkán dühöngő elmebeteg ideges lett, felkapott egy nehéz fadarabot és azzal Medve János fejére és hátára sújtott. Ez után a két örültet sikerült megfékezniük. Medve János sebeit bekötötték. Később Medve János arról panaszkodott, hogy erősen fáj a gyomra és kérte, hogy szállítsák be a sebészeti osztályra; a hol meg kell őt operálni. Medve Jánost vasárnapra halva találták szobájában. Az ápolók elbeszélése után felkértük az igazgató főorvost, engedje meg, hogy Zelekucán Jánossal is beszélhessünk.

(Az örült vallomása.)

Zelekucán János egy kisebb teremben fekszik, ahol hat ágy van. Őt ágy üres, a legutolsóban a fal mellett fekvő Zelekucán János a takaró alá bujva, mintha aludnék. A megszólításra azonban kidugta a fejét a takaró alól és ideges, zavaros szemével ijedten bámult körül. Dr. Demian igazgató néhány szelid szóval megnyugtatta s ezután a szerencsétlen beteg románul kezdett beszélni. Később magyarul folytatta: — A dolog úgy történt, mondom, szakadozottan az elmebeteg hogy engem az olasz fronton fejbévágtak. Azóta egy luk van a fejemben.

És itt az örült felemelte fejét és a füle mögött megjelölt egy helyet: — Itt van, mondta.

Nem látszott semmi a fején. Az örült folytatta: — Azóta én mindent hallok. Olyan dolgokat is hallok, amit senki emberfia nem hallhat meg. Hallom a sebesültek jajgatását, hallom az asszonyok vitását. Nem hallják kérem? Most is visitanak az asszonyok. Ha azt megtudják a városban, amit én és ki fog derülni minden, akkor még ezer embernek hull le a feje.

A beteg izgatott lett s reszkető hangon folytatta: — A múltkor is sivalkodtak az asszonyok. A sivalkodásba belevegült az ápoló úrnak a segélykiáltása. Én felugrottam, mert meg akartam menteni az ápoló urat és kezemmel ráütöttem Medve Jánosra.

Arra a kérdésre, hogy csak pusztá kézzel ütött rá Medve Jánosra, azt mondta, hogy igen, de egy fadarab is volt benne.

(Gájban Medve János hallottaházában.)

Sikerült megtudni, hogy Medve Jánost családja kívánságára Gájban a Kovács-utca 5. számú lakására szállították. Munkatársunk Gájba ment és a gáji rendőrség ügyeletes rendőrtisztje kíséretében elment Medve János

lakására. Rozoga nádfedeles viskóban lakik Medve János családja. Az udvarban apró síró gyermekek és fekete fejkendő asszonyok ültek. Délután 3 órakor akarták eltemetni Medve Jánost. Szegényes butorzatú földes szobában egyszerű deszka koporsóban fekvő Medve János. A koporsó mellett egy széken ült az özvegy. Két oldalt gyertyák égtek. Medve János hullája fehérleppel van beborítva, csinált virágból két koszoru rajta.

(A borzalmasan összevert hulla.)

Medve János veje levette a hulláról a leplet. Borzalmas látvány. Medve János arca és nyaka telve véraláfutásokkal. Nyakán hatalmas forradás. Fején két nagy seb. Az egyik körülbelül 5 centiméter hosszúságú, a másik valamivel kisebb. A mélységét nem lehet megállapítani, mert az aludt vér bevonta a sebet. Medve János teste is telve van ütések nyomaival. Ugy látszik, mintha szeges korbáccsal verték volna a szerencsétlen embert, mert a véraláfutások végén véres sebhely látszik. A szobában kellemetlen hullaszag. Az özvegy ott sirt a koporsó mellett, zokogva mondta: — Meggyilkolták szegény férjemet.

(Nem az első gyilkosság.)

Medve Jánosné olyan szenzációs részleteket beszélt el munkatársunknak, hogyha azok beigazolódnak, nagyszabású letartóztatások várhatók a közkórház elmebeteg osztályának ápolói között. Medve Jánosné elmondotta, hogy mikor egy ízben meglátogatta férjét az elmebeteg osztályon és kérdést intézett az egyik ápolóhoz, hogy meggyilkulhat-e a férje, azt felelte, hogy ha három nap alatt meg nem gyógyul, megeszi a fene, mint a többi. Mikor Medve Jánosnak a hírláhirét hozták, azonnal kiment a közkórház hullakamrájába és látva férjén a rettenetes ütések nyomait, megkérdte a hullakamrában alkalmazott fűrésztőt, hogy mik ezek a mély sebek, azt felelte, hogy náluk ez nagyon gyakori.

— Hisz akkor meggyilkolták az uramat, mondta Medve Jánosné a fűrésztőnek.

— Aki idekerül, mondta a fűrésztő, azzal nagyon könnyen megeshetik ilyesmi. Fendler József textilgyári szövörmestert is így gyilkolták meg.

Medve Jánosné elmondotta még a halottmosó, hogy a közkórház elmebeteg osztályának két új ápolója van, akik alig tíz napja léptek szolgálatba és a legborzalmasabb bánásmódban részesítik a szerencsétlen örülteteket. Amikor Medve Jánosné szemrehányást tett az egyik ápolónak, az a következőket mondotta neki:

— Örüljön, hogy magának nem lesz semmi baja. A rendőrség már figyelmeztetett bennünket, hogy a férje több rablást követett el Aradon.

Medve Jánosné elbeszélte, hogy a férje hosszabb ideig állt a város szolgálatában, mint kocsis. A legjózanabb életet élte, sohasem volt semmi baj vele. Csak az utóbbi időben, mikor kezdett az elméje megbomlani, volt ide-

ges és veszekedős természetű. Medve János hét gyermeket hagyott hátra. A hét gyermek közül két leány már férjénél van, öten pedig apró kis gyermekek. A legidősebb közülök 7 esztendő. Medve Jánosné a legnagyobb nyomorban tengődik.

(Feljelentés az ügyészségén.)

Az Aradi Közlöny munkatársának szenzációs nyomozása alapján kijelentette dr. Demian Aurél igazgató főorvos, hogy az ügyész ségnél feljelentést tesz és lehetőleg a vizsgálat lebonyolítása végett a temetést elhalasztják és megejtik a boncolást. Ha esetleg már eltemették Medve Jánost, holttestét exhumálni fogják.

Eddig szól az Aradi Közlöny munkatársának jelentése a szenzációs bűnyügről. Az esetről pontosan, részletesen beszámoltunk, de ennek alapján még nincs kiderítve az, hogy ki gyilkolta meg Medve Jánost? Az ügyészség még a mai nap folyamán megette a szükséges lépéseket, hogy kiderítse azt, hogy Medve Jánost tényleg Zelekucán János elmebe teg, vagy pedig az ápolók gyilkolták-e meg. Abban az irányban is megindította vizsgálatot, hogy kiderítse azt, hogy az ápolók lelkiismeretét terhelik-e azok a bűnök, amelyeket a vallomások során a fentiekben közöltünk.

Hirdetmény.

A közrend érdekében egész Arad város területére elrendelem a VII. Hadtest által kibocsátott 1. számú rendeletnek a legszigorubb alkalmazását. Ennek értelmében:

- Az utcai forgalom csak éjjeli 24 óráig van megengedve.
- Raktarak, kocsinak, vendéglők, egyletek, nyilvános helyiségek, éjjeli mulatók, színházak 24 óráig bezárandók.
- A hadizónán belül fekvő, mindenféle nyilvános helyiségben az összes egyének kötelesek a rendet és csendet úgy nappal, mint éjjel megőrizni. Erről felelősséggel tartoznak a helyiség tulajdonosai is, akik kötelesek a rendzavarókat, kihívókat, agitátorokat, propagandistákat és az állam biztonságát veszélyeztető elemeket illetékes hatóságoknak bejelenteni.
- Minden lakosnak magával kell hordania személyazonossági igazolványát, illetőleg itt tartózkodási engedélyt.
- Minden idegen állami alattvalói, akik e városba érkeznek, kötelesek a megérkezéstől számított 12 órán belül az Allamrendőrség Idegen Ellenőrző Hivatalában jelentkezni.

Ami a gyülekezéseket, gyűléseket, stb. illeti, erre vonatkozólag a fentemlített rendelet szabályai mérvadóak. A rendelet ellen vétők és bűnösök a hadiállapot rendelkezései értelmében a legszigorubbban lesznek megbüntetve. Arad, a 25. Octomvrie 1921 Gritta rendőrprefektus.

Horthy a sebesülteknél. Budapest. Horthy Miklós kormányzó a feleségével és leányával inkognitóban meglátogatta az összeütkezések sebesültjeit.

Az antant Károly trónfosztását követeli.

(Horthy proklamációja. — Körözik a felbujtókat. — Bernolák ki-zárási indítványa Andrassy ellen.)

Páris. A Havas-ügynökség jelenti: A nagykövetségi konferencia utasította a szövetségesek budapesti képviselőit, szólítsák fel a magyar kormányt, hogy proklamálja Károly trónfosztását, személyét kerítsék kézre és kényszerítse Magyarország elhagyására. Ellenkező esetben a szövetségesek minden felelősséget elhárítanak a következményekért, amelyek ebből az ügyből Magyarországra származhatnak.

Horthy kiáltványa a magyar nemzethez.

Budapest. Horthy Miklós kormányzó a következő kiáltványt intézte a magyar nemzethez:

A magyar nemzet sorsdöntő órákat élt át. Lelkiismeretlen egyének IV. Károlyt félrevezetve rábírták arra, hogy uralkodói jogai gyakorlására Magyarországra meglepetésszerűen visszatérjen, noha tudniok kellett, hogy ez a polgárháborúval, az idegen megszállással és az ország megsemmisülésével egyértelmű. Számítva a király iránt a népben élő hagyományos tiszteletre, tervüket meglepetésszerűen akarták végrehajtani. Hála a nemzeti hadsereg hűségének, a magyar nép józanságának, az ország sorsát talán mindörökké megpecsételő kísérlet nem sikerült. A meglántorodottak közül sokan felismerve meglepetésüket a kötelességteljesítés helyes útjára tértek vissza.

Ezután a kormányzó háliját fejezi ki a hadseregnek, köszönetet mond a Dunántul népének, Budapest lakosságának és munkásságának. A kiáltvány így fejeződik be:

Bizom, hogy az események hatása alatt a sokat szenvedett ország minden polgára a mulasztásain és veszélyein okuva mindennemű pártoskodást, egyéni és osztályérdeket feltevéve egy emberként áll a haza jöttfogott érdeke mellett.

Magára hagytak Károlyt.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: A kormány feltételeinek közlése után Károly király megbízottai visszatértek a lázadó tömeghez. A kormány által szabott feltételek teljesítése előtt azonban a lázadók kitértek és parancsot adtak a csapatoknak a sürgős visszavonulásra. A lázadókat szállító hat szerelvény Tatán át Komáromba akart jutni. Tatára érve azonban arról értesültek, hogy a vasúti vonal Komáromnál meg van szakítva, az ottani helyőrség a haza iránt való kötelességét így vereszen is teljesíteni fogja és a lázadók szökését meg fogja akadályozni. A lázadókat szállító szerelvények ez értesítés következtében Tatán megrekedtek és a vasúti kocsik üresen állanak. A kormány már a lázadás kezdetén kiküldötte Tatára egyik megbízható tisztjét, akit Os-

tenburg szombatán átvonuló csapatai elfogták. Ez a tiszt most Tatán átvette a parancsnokságot, gondoskodott Károly őriztetéséről és a vezetés nélkül maradt visszavonuló félrevezetett katonaságot gyülekezteti.

A lázadás szervezésében veterán politikusok és idegen származású katonák ügyük rosszrafordultával csufosan magára hagyták Károlyt és zsoldosok módjára a nemzetellenes elkövetett tőről következni magukat kivonni. A lázadás értelmű szerzői közül Tatán a nemzeti hadsereg fogságába esett még Rakovszki István, gróf Andrassy Gyula és Gratz Gusztáv. A többi felbujtó körözése iránt a kormány egyidejűleg intézkedett.

Bernolák — Andrassy ellen.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Ostenburg-lázadásban résztvevők statáriális eljárás alá kerülnek.

BUDAPEST. A politikai pártokban Károly őrizetbe vétele ügyében megbeszélések folytak. A keresztény párt, amelynek gróf Andrassy Gyula az elnöke, megállapítja, hogy az akciónál nem volt tudomása. A párt tiltakozik az ellen, hogy külső hatalmak az ország belügyeibe avatkozzanak, a mi ellenkezik a békeszerződésben biztosított nemzeti függetlenséggel. A párt mélységesen sajnálja, hogy magyar vér ömlött. A konfliktus elintézésénél elvárja a kormánytól, hogy az ország érdeke és a király méltósága egyaránt figyelembe véssék.

Bernolák Nándor népjóléti miniszter gróf Andrassy Gyula pártelnök ellen kizárási indítványt tett. Hosszabb vita után abban állapodtak meg, hogy akkor hoznak határozatot, ha illetékes forrásból a párt tudomására jut az akcióban résztvevők szerepe. Bernolák indítványára a határozatot megtöltötték azzal, hogy a párt elítéli azokat, akik a kísérlet kezdeményezésében és végrehajtásában tevékeny részt vettek.

A kisgazda pártban Lipták Pál azt hangoztatta, hogy a puccsban résztvevők cselekedete hazaárulás és ezért vagyonuk elkobzandó.

Bethlen erős pozíciója.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Két magasállású idegen diplomata, aki a Magyar

országon lefolyt eseményeket közvetlen közelből szemlélte, hivatalos állást betöltő személyiség előtt kijelentette, hogy a Bethlen kormány ma Európának legerősebb pozíciója kormány, mert az, amit az őt támogató magyar társadalommal az utolsó négy napon teljesített, a rendnek, a konszolidációnak példa nélkül álló bizonyosságát adja.

PÁRIS. Az itteni olasz nagykövetség a Havas-ügynökség útján megcáfoltatja azt a hírt, hogy Olaszország és Magyarország között Károly király uralkodásának viszályára hármnemű megegyezés fennállna és hogy Olaszországnak általában bármily olyan megegyezésben része volna, amely az antant többi hatalmait ellen irányul.

Per a házasságközvetítési díjért.

Furcsa perben tartott ma perielvétel tárgyalást a bíróság. Braun Lajosné követelt 2000 forint kártérítést Goldmann Ignációtól. A kártérítés oka nem mindennapi. Goldmann a múlt év őszén megbízta Braunéval, hogy leányát ismertesse össze egy fiatalemberrel és arra az esetre, ha sikerül a parti, egy husz dolláros bankjegyet ígért neki jutalmul. Goldmann leánya csakhamar felesége is lett az említett fiatalembernek, de Goldmann mindentek dacára nem fizette ki a husz dollárt Braunénak, hanem folyton halasztotta a dolgot. Sikerült is neki a nyárig kihuzni a tarfozás kiegyenlítését, mikor már a dollár az előbbeni 160 lejes árfolyamával szemben mindössze 60-65 lejt tett ki. A bíróság ma kihallgatta a feleket és bizonyítást rendelt el arra nézve, hogy a dollárnak milyen árfolyama volt a kérdéses időszakban.

Teljesen megszakadt Magyarországgal a vasúti forgalom

Ma este jött Aradon annak a híre, hogy a magyarországi események következtében Magyarországgal megszűnt a vasúti forgalom. Érdeklődünk a hír valóságára felől Jura aradi állomásfőnökénél, aki az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondotta:

— Rendeletet kaptunk, amelynek értelmében a vasúti forgalom Magyarországgal egyelőre megszűnik. A ma délelőtt 9 óra 40 perc kor Aradról indult személyvonat, amely eddig Lókősházáig közlekedett, csak Curticiig ment, és a rendelet értelmében továbbra is csak addig közlekedik. A nemzetközi gyorsvonat ma délután még megérkezett Budapestre, de a holnap innen esedékes gyorsvonatot Magyarország felé már nem indítjuk el. Az áruforgalom is megszakadt olyannyira, hogy azok, akik már Magyarország rendelkezésére áruvaggonirozta be azt ki kell, hogy vagonirozzák, mert egyelőre nem továbbbithatók. A rendelet a forgalom megszüntetését nem indokolja még és az időt sem határozza meg, hogy a forgalom meddig fog szünetelni.

Megszüntetik a bünyügyi eljárást a Schmotzer és Szegfű cég ellen.

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a cluji királyi ügyészség az aradi törvényszék megkerülésével nagyszabású hivatali sikkasztás büntársaként bünyügyi zárlatot rendelt el Schmotzer és Szegfű aradi műszaki kereskedők ellen. Az a vád volt ellenük, hogy a cég egyik tulajdonosa, Szegfű Miksa az egyik cluji hivatal számára 120.000 lei értékben hamis számlákat állított ki. A vizsgálót Szegfű ellen Munteanu cluji vizsgálóbíró és Ilea Liviusz ottoni ügyész vezette. Az ügy aktái csak most kerültek át az aradi vizsgálóbíróhoz: Eddig is meg lehet állapítani, hogy a kérdéses hivatalban 6 millió lei sikkasztás történt. A tanúk vallomásai szerint minden valószínűség szerint Szegfű Miksa jóhiszeműen állította ki a számlát, ami mellett az is szól, hogy abból semmi anyagi haszna nem volt. A vizsgálat a napokban befejezést nyer és minden valószínűség szerint tekintve, hogy terhelt adat nem merült fel Szegfű ellen, megszüntetik a bünyügyi eljárást a Schmotzer és Szegfű cég ellen.

Uj vendéglői és kávéházi árak

Nem kell külön százalékot fizetni

A polgármesteri hivatal a vendéglői és kávéházi árakat most ujonnan megállapította. A határozat szerint az eddigi maximális árak megszűnnek és az új árak a vendéglőkben október 26-án lépnek életbe. A határozat szerint a déli ebéd idő feltizenkettőtől délután háromnegyed háromig, a vacsora idő este 7 órától feltizig tart. Az étkezés fizetési jegyzéke a fogyasztónak kiszolgáltató. Akik a rendelet ellen vétenek, azokat 1000—10.000 lei terjedő pénzbüntetéssel büntetik. Az új árak az első, második és harmadik osztályú vendéglőkben a következők: Husleves 1.75 lei, egyéb levesek 3.50—1.25-ig. Marhahus garnirunggal 4—2.25, főzelék feltéttel 4—3.75 és 3 lei. Tojásos ételek 5—2 leig. Pörköltök 5—1.50, borjúsültök 5—3.75, sertéssültök 6—4.75, tejeles sültök borjuból 5.50—4 leig. Malacsült 8—6, rögtönzött sültök 6.50—4 lei, szárnyas sültök 10—8 lei, halak 12—8 lei, vadhus bármilyen módon elkészítve 12—3 leig, hideghalak 13—9 leig, tészták 3.50—2 leig, sajtok 4—1.25 leig, kompótok 6—2.50 leig, saláták 1.50—0.50 leig. Italok asztali bor 11—6 lei, bakator vagy pecsenye bor 20.50—13 lei, vörös bor 27—19 lei, butéliás borok 29—15 lei. Ásványvizek 3—0.60 leig. Sörök egy pohár 2.75—1.75 lei, egy korsó 4.25—3.50 leig, egy üveg sör 4.25—2.75 leig. Pezsgő egy üveg 150—110 lei. Azokban a helyiségekben, ahol zene játszik, este 8 óra után az összes árak 5 százalékkal felemelhetők. Ezekben az árakban a zenedíjon kívül minden százalék bennfoglaltatik.

A kávéházakat a most kibocsátott rendelet arra kötelezi, hogy újságokkal és irodalmi folyóiratokkal lássák el helyiségeiket. A Dácia kávéház arra való tekintettel, hogy jobb és kevesebb számú közönség látogatja és ennek következtében üzemköltsége ma-

gasabb, a megállapított árnál, melyek az első osztályú kávéházakra vonatkoznak, 10 százalékkal többet számíthat fel. Az új kávéházi árak október 27-én lépnek életbe. Az árak az első, második és harmadik osztályú kávéházakban a következők: Tejes kávé 2—1.25, fekete kávé 1.50—0.75, tea rummal 3.50—2, tea citrommal 2.75—1.75, rántotta 2 tojásból 4—3, debreceni 6—4, felvágottak 10—6, egy adag vaj 2.60—1.75, egy darab kenyér 0.30—0.25, egy darab torta vagy tészta 4—1.75, limonádé 4—2.50, sajt 4.50—1.50, hidegsült 8.50—6.50, egy pohár pálinka, rum vagy konyak 3—0.75, egy pohár likör vagy cherry 10—2, butéliás borok 58—18, pezsgők 200—100, egy üveg sör 4—2, egy üveg szódavíz 2—0.75, egy üveg ásványvíz 10—2, egy liter forralt bor 55—30, játékkártya személyenként 9—2, domino 4—1, sakk 2—0.50, biliárd félórára 5—2 lei.

HIREK.

Pavelianu táblabíró hirtelen halála

Pavelianu Pantelemon táblabíró, aki az aradi árelenőrző-bizottságnak volt az elnöke és aki csak a napokban mondott le bírói állásáról, hogy Aradon ügyvédi irodát nyisson, tegnap este szívrohamában hirtelen meghalt. Pavelianu tegnap este egy nagyobb társasággal az aradi Központi kávéházban volt. Tíz óra tájban a társaság tagjai elmentek Dante German középiskolai tanár Strada George Popa (Ferdinánd-utca) lakására. Már fent voltak a társaság tagjai a lakásban, amikor észrevették, hogy Pavelianu lent maradt a kapu alatt. German tanár lesietett és ekkor látta, hogy a volt bíró a kapu egyik sarkában gőnyedten áll. A tanár karafogta a bírót és felvezette a lakására, majd egy diványra fektette. Pavelianu még eszméleténél volt, de néhány perc múlva heves szívgörcsöket kapott. Mire orvosi segítség érkezett, akkorra Pavelianu halott volt. A népszerűségnek örvendő bíró hirtelen halála általános részvételt kelt.

— **Bejelentési összeírás.** E hó 26-án szerdán összeírás végett jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Marasesti (Kossuth Lajos-utca, Kiss Ernő-utcától Battányi-utcaig.) II. rendőrkerületben: Str. Rémus (Virág-utca), Str. Luinei (Völgy-utca) és Calate (Vár.) III. rendőrkerületben: Str. Sava Raicu (György-utca).

— **Be kell nyújtani az adóvallomásokat.** Sefrocescu pénzügyi adminisztrátor ma magához kérte a napilapok munkatársait és arra kérte őket, hogy fejtsenek ki nagyobb arányú propagandát az adóvallomások beterjesztésére. A pénzügyi adminisztrátor elmondta, hogy a közönség valószínűleg megint az utolsó pillanatban fogja teljesíteni a törvényben előírt kötelezettségét és így többen ki fognak maradni, vagyis többen nem kerülnek sorra. A törvény vas-szigorral sújt le azokra, akik nem teljesítik az adórendeletben előírt vallomási kötelezettséget.

— **A munkások adója.** Az aradi r. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a cluji vezérigazgatóságtól leérkez-

tek a munkások 6 százalékos adójához szükséges kimutatások. A munkaadók felhívta, hogy mielőbb a fent említett hivatal I. em. 9. sz. irodájában a szükséges iveket szerezzék be. Egy iv ára 1 leu 50 bani.

— **A TÖRVÉNYSZÉKI ELNÖK TÁVOZÁSA.** Az igazságügyminiszter ma leiratban közölte az aradi törvényszékkel, hogy Moldován Silvius dr. törvényszéki elnököt ugyanilyen minőségben áthelyezi a cluji agrár főtanácshoz.

— **Uj gyermekjárvány.** Dr. Bradean Atanas megyei főorvosnak ma délelőn telefonon jelentette a pecicai körorvos, hogy ott számos gyermek belegedett meg egy és ugyanazon betegségben, melynek járványos jellege van. Miután a körorvos tanácsalumul áll az új járvánnyal szemben, dr. Bradean Atanas megyei főorvos ma délelőn személyesen utazott ki Pecicára annak megállapítása céljából, hogy milyen betegségről van szó. Amennyiben újabb járványos betegség lépett volna fel, ismét a legszigorubb óvintézkedések megtételét fogja elrendelni.

— **Gépirási tanfolyam ismét megnyitott** Bodnár József írógép vállalatánál. Tanítás modern írógépeken. Beiratkozni lehet mindennap.

— **Az Aradi Kereskedők Köre** felkéri tagjait, jelentkezzenek szerdán délelőtt tíz óráig a főtitkárná azok, akik csütörtökön megtekinteni óhajtják a Timisorán időző cseh kiállítás vonatát. Elegendő számú jelentkezés esetén a Kör lépéseket tesz külön kocsit kiutalásáért a reggeli vonathoz és hogy vissza ez a kocsit esetleg egy tehervonathoz csatolva későbbi időben induljon.

— **Szabadiára helyezik a bigámivá vádolt hivatalnokot.** Bumbek Petru sziget-marmatieli hivatalnok tudvalevőleg bigámivá vádolt az aradi királyi ügyészség fogházában. Bumbek mind- eddig nem tudta bebizonyítani, hogy vagyona van és így nem engedhették szabadon. A vizsgálóbíró ma ismétellen kihallgatta a kérelmező hivatalnokot, aki szabályszerű okmányokkal igazolta, hogy Sziget-Marmatién háza van: A vizsgálóbíró az igazolás alapján valószínűleg javasolni fogja az ügyészségnek, hogy helyezze szabadiára Bumbek Petrut.

— **Feljelentett szappangyár.** Az Aradi Közlöny hírt adott arról, hogy dr. Pascut Sever feljelentést tett a Str. Coasei (Kassa-utca) szappangyár ellen, ahonnan egészségtelen bűz fertőzi meg a környéket. Arad város tanácsa legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy kötelezi a szappangyár tulajdonosát, hogy a szappanfőzést a város területén kívül eső helyen eszközölje és csak a kész szappananyagot hozhatja be a gyárba fel dolgozás végett.

— **Hol van az igaz-betörés tettese?** A Grallert-féle betörés vizsgálatát befejezte a vizsgálóbíró. A vádlottak közül Velei Stéfánnak sikerült idejekorán megszöknie. A kártevő „Móric”, mert Velei csak ez volt a neve a tolvávilágban, nagy tekintélynek örvendett a maga szakmájában. Egyike a leggyafurább betörőknek. A vádlottak nyomozólevelet adott ki Móric ellen. A nyomozólevelet úgy látszik, már is volt valami hatása, mert, mint értesülünk, névtelen levél érkezett a vizsgálóbíróhoz, amely elmondja, hogy Móric minden bizonnyal Budapesten tartózkodik.

dik. Az illetékes hatóságok most valószínűleg diplomáciai úton megkeresik a magyar hatóságokat, hogy közzéadják Veleit.

— **Csak írásban.** Az aradi lakshivatal vezetősége olyan határozatot hozott, hogy a jövőben semmiféle szóbeli panasz nem fogad el. A lakshivatalhoz forduló felek ezután panaszukat is úgy, mint eddig kérelmeiket, csak írásban terjeszthetik elő a lakshivatalnál. Egyben a lakshivatal vezetősége felhívást intézett a közönséghez, hogy megüresedett vagy annak nyilvánított lakását ne mutassa meg olyan egyéneknek, aki magát megfelelő módon igazolni nem tudja. A lakshivatal erre felhatalmazott közegei igazolvánnyal és megfelelő felhatalmazással vannak ellátva és a lakást csak ezeknek kell megmutatni.

— **Az elemi iskolák megnyitása.** Az aradi tanfelügyelőség elrendelte, hogy az iskolákba való beiratást még ennek a hétnek a folyamán kell eszközölni. 30-án, vasárnap és 31-én hétfőn az elemi iskolai tanulók vallásuk szerint istentiszteleten vesznek részt és november 1-én, kedden az összes aradi iskolákban a tanítás megkezdődik.

— **A Bohus-féle bírtokper.** Az aradi királyi ügyészség tudvalevőleg a vádtanácshoz felebevezést jelentett be Sommer Nándor vizsgálóbíró határozata ellen, mely nem minősítette bűnténynek Bohus báróék bírtokeladási perét. A vádtanács ma tüzte tárgyalásra ezt a rendkívül érdekes ügyet, de döntést nem hozott, mert egyes kérdések megvilágítása céljából az iratokat visszaküldötte a vizsgálóbíróhoz.

— **Összerombolták az Atheneum gépeit.** Budapest. Ma hajnalban az Atheneum nyomdávalal négy rotációs gépet 40—50 főtnyi felfegyverzett tömeg hasznavehetetlenné rongálta. Azután a Az Est kiadóhivatalát rombolták össze. Innen a Népszava elé vonultak, de a kivonult rendőrség megakadályozta a támadást.

— **Patkóné meggyógyult.** Az aradi ügyészségi fogházban néhány héttel ezelőtt öngyilkosságot kísérelt meg a férjgyilkosságért 15 évre elítélt Patkó Zsigmondné. Kiugrott a padlás ablakán, de beleesett egy dróthálóba és ott összevissza zúzta magát. Beszállították a kórházba, ahonnan ma mint gyógyultat ismét átkísérték az ügyészségi fogházba, ahol a jövőben fokozottabb gondadal ügyének rá.

— **Gárdonyi Géza póré kiadója ellen.** Budapest. Gárdonyi Géza még tavasszal pört indított kiadója, a Singer és Wolfner cég ellen. Keresetében azt kívánja, hogy a szerződést, melyet Singer és Wolfner céggel ezelőtt 20 évvel kötött, bontsa fel a bíróság, mert az abban megállapított honorárium a megváltozott viszonyok következtében nem elegendő az életfenntartásához. A szerződés, amit Gárdonyi fel akar bontani, úgy szól, hogy Singer és Wolfner cégtől havonként, meghatározott összegű fizetést kap, melynek fejében minden irodalmi munkájának kiadói joga Singer és Wolfner cégre száll. Gárdonyi kevésnek találja ezt az összeget. Tekintettel arra, hogy a terv egész mivolta újszerű és teljesen szokatlan a magyar jogszolgáltatásban, a felek egy választott bíróság döntésére akarták az ügyet bízni. Miután a választott bírósági eljárás sem tudta a feleket kiegyeztetni, újra rendes bíróság elé kerül az ügy, melynek tárgyalását november 5-ére tűzték ki.

Irodalom és művészet.

A gyémántkőszörűs.

(Premier a városi színházban.)

Gyémántkőszörűsnek hívják azt az elszegényedet franciá grótot, aki a nyers gyémántot a kis tudatlan, tapasztalatlan párisi nőt kicsiszolja nagyvilági dámvá, híres kurtizánná, akit miniszter hív meg vacsorára, szóval ragyogó gyémántta formálja. Ez a rövid foglatja a tegnap bemutatott francia vígjátéknak. A három felvonáson keresztül szípközön szellemes mondásokat, gyorsan pergő párbeszédet hallunk. Semmi házasságtörés, semmi helyzetből fakadó katonéria, de itt-ott morális konzekvencia és mélységes életfilozófia finom bondban. A zenekaros ház egész este pompásan mulatott, ami nemcsak az újdonságnak, hanem elsősorban a precíz, gördülékeny előadásnak tudható be. A grand-kokottá kifinomodott párisi nőcskét Poór Lili játszotta elragadó bájjal, sok finom humorral és azzal a vigjátéki tónussal, amely ritkán van otthon a színpadon. Pazar toaletti valósággal szenciációt keltettek. Igen ügyesen játszott Keleti Gizi egy kis ügyetlen nőt, akin nem fog a köszörülés és végül barátságja. A nagyuri dáma szobaleánya lesz. A címszerepben Szendrey Mihály ismét gyarapította sikereinek számát. Az elegancia mintaképe volt. A finom szatírt, amely tiszurásként hat, ő képviselte a színpadon. Igen kedves, mulatságos figurát vitt a színpadra Kallós József, aki beigazolta, hogy komikus vénával is rendelkezik. A közönség oly egyszerűen mulatott Kallós mókáin, hogy nyílt színen megtapsolta. Mészáros Béla humorosan játszotta meg a nagyvilági nő első szeretőjét. Darvas Ernő, a szépen beszélő művész passzív szerephez jutott, de ebben is igaz és őszinte volt. Kisebb szerepekben Tibor Lóri, Gyarmathyné, Donáth Maca és Ács Mihály tudásuk legjavát adják. (Ky.)

Ma szerdán utoljára lép fel Poór Lili művésznő a Gyémántkőszörűs Ginette szerepében. Ez lesz a darab harmadik előadása, mely A. hirtelen kerül színre.

A Kék mazur. Lehár Ferenc világ-hírré szerült újdonsága, a Kék mazur kerül sorozatos előadásban holnap, csütörtöktől kezdve színre. A darabtól nagyon sok próba volt és a mai főpróbán igazolást nyert, hogy Lehár kiváló műve teljesen érvényesülni fog minden szépségében. Lehár valóságos operazenei írt e művéhez és hangszerelése is elsőrangú alkotása a mesternek. A főszerepeket Horváth Mici, Szegő Lili, Tibor Lóri, Ocskay Inke, Selmeczy János, Jakabffy Dezső rendez a darabot és Csányi Mátyás végezte a betanítást, valamint a zenekar vezényletét.

Tündér Ilona és a vasorru boszorkány. Szombati délután 3 és fél órakor lesz a második gyermekelőadás ez évadban. Színre kerül a Tündér Ilona és a vasorru boszorkány című bájos tündérrége melyben sok ének- és táncszámok vannak. Jegyek már válthatók ezen előadásra.

Ungor Mór és a filharmonikusok. A kiváló karmester pálcája alatt tömörült filharmonikusok Salgó Piroska zongoraművésznő közreműködésével a hó utolsó napján lépnek ez idényben először a dobogóra. A terem fűtve lesz.

Előkészületben a Nagyságos asz-zony táncosa, francia bohózat.

Vasárnap délután újból a Szerengetanc nagysikerű operett van műsorra tűzve, mert az elmúlt vasárnap délután nagyon sokan jegy nélkül távoztak a pénztártól és az igazgatóság alkalmat

ad mindeiknek, hogy ezen egyszerű operettet mérsékelt árak mellett teljesen esti előadászerűen élvezze végig.

Ma, szerda estétől kezdve az előadások esti fél 8 órakor kezdődnek.

MOZI Aradi képsorozatok harmadik része az Apollóban. A Viktória filmgyár felvételében a harmadik részét vetíti az Apolló az aradi képeknek és pedig az olasz vendégek látogatását érdekes részleteiben. Látjuk a fogadtatást, továbbá az érdekesebb látogatásokat, így pl. az Astra-gyárban. De előtűnik a színpadon az aradi hivatali előkelőségek is. A kiállításra nagy gondot fordított és így a legkiválóbb rendezésben látjuk lebonyolódni a képet. Szerdán, csütörtökön, pénteken vetíti az Apolló.

Uj műsor az Apollóban. Egy négyfelvonásos nagyarányú társadalmi drámát mutat be szerdán az Apolló színház az Eladott élet címmel. A kép az Atlantic filmgyár remekbe menő alkotása és teljesen új eszközökkel igyekszik a filmművészetet interpretáló erejét kifejezésre juttatni. Nagy sikere a képeknek, hogy a modern filmalkotás, minden eszközével rajta voltak, azon, hogy az elragadóan bájos mesének megfelelő kiállítást és keretet adjanak. A mese romantizmusa nem csuszik a szenvelgések és a szentimentalizmus kevésbé népszerű nivójára, hanem egy lüktető élet romantizmusát tárja fel, amely többé-kevésbé minden ember életében megtalálható. A gyönyörű képet szerdán és csütörtökön vetíti az Apolló.

A Névtelen vár második része az Urániában. Jókai Mór örökség regényének második részét vetítette kedden nagy siker mellett az Uránia. A csütörtök nőtől teljesen igazolta azt a nagy ígéreteket, amellyel a Corvin filmgyár ezen kép filmrendezésénél tanusított. A legteljesebb siker koronázta a második rész bemutatóját. Ebben nemcsak a mesének fordulatosága és mestert volta a részese, hanem a szereplő művészek egytől-egyig, akik a magyar filmjátszás legnagyobb nevei. A cselekvény során a francia Napoleon-háborúk idejében bonyolult cselszövések irányulnak arra, hogy a menekült Bourbon királyleányt elrabolhassák. Könnyekig meghat azán a szerencsétlen leány tragédiája, akinek egyetlen bűne, hogy királyleánynak született. A képet szerdán és csütörtökön vetíti még az Uránia.

Fordulat a bélyeghamisítók ügyében.

(Vajlottak a befogott terheltek.)

Az Aradi Közlöny jelentette egyedül, hogy a cluji főügyészség személyesen vezeti a nyomozást az erdélyi monopoli-bélyegeket hamisító társaság bűnperében. Az előzetes terv szerint Tescu igazságügyi reszortfőnök és Cimpianu ügyész látogatása tervbe volt véve Aradon, hogy a nagyszabású bűnügy aradi szálait személyesen bogozzák ki. Az aradi vizsgálóbíróság ma ismételtén kihallgatta azt a két oradeamarei fiatalembert, akiket az aradi Sigurancia detektívjei fogtak el. A két fiatalembert eleinte tagadták, de később a bizonyítékok sulya alatt töredelmesen bevallották mindent. Elmondották, hogy a bélyegeket rendszeres szervezettel révén Magyarországból kapták, ahol azokat gyárilag állították elő. A hamisítványok oly tökéletesek, hogy csak szakértői szem tudta őket felismerni. A cluji ügyészség több millió lei értékű monopoli hamis-bélyegeket kobozott el a legalkalmasabb módon hamisítva. A két terhelte több aradi cinkostársat megnevezett, akiknek neveit egyelőre titokban tartják.

LEGUJABB.
Internálni fogják Károly exkirályt.

Páris. A nagykövetek tanácsa elhatározta, hogy jegyzéket küld a magyar kormányhoz, amelyben felszólítja, hogy likvidálja Károly király kalandját. A kisanant képviselői a nagykövetek értekezleténél tiltakoznak Károly visszatérése ellen. Elvileg elhatározták, hogy Károlyt internálják. Ennek végrehajtására nézve eltérők a vélemények. Némelyek Amerikába akarják küldeni, a befolyásosabb körök Malta szigetét javasolják. Az antant Kormányai szilárdan el vannak szánva arra, hogy a kisanantnak szabadkezet adnak a magyar kérdés szabályozására az esetben, ha a magyar kormány erre képtelen volna, vagy rosszindulatáról tenne tanuságot.

(A cseh mozgósítás.)

Páris. A Reuter ügynökség jelentése szerint a cseh hadsereg mozgósítási dekrétumát kedden reggel írta alá Massaryk köztársasági elnök.

Károlyt lemondatták.

Budapest. A Bethlen kormány tisztázni akarja Magyarország közjogi állását az európai helyzetben és a következő feltételek teljesítésére szólította fel a Tatán őrizet alatt álló Károly királyt: 1. Végleg lemond a magyar trónról és elismeri a pragmatika szankció teljes megszűnését, 2. Az angol követ rendelkezésére bocsátja személyét. 3. A kormány a puccsban résztvevőket törvényes felelősségre vonja. A feltételekre Károlynak ma kell válaszolnia. A kiszagdapártban az a felfogás, hogy amennyiben Károly nem mond le, a nemzetgyűlésnek kell őt trónjától megfosztania.

(Ostenburg öngyilkos?)

Budapest. A Virradat jelenti: Foglyok elbeszélése szerint Ostenburg őrnagy menekülése közben fejbőlötte magát. Ezt a hírt még nem erősítették meg.

(Sigrayt körözik.)

Budapest. Gróf Sigray Antal nyugatmagyarországi főköormánybiztos körözését elrendelték. Gróf Sigray kormánybiztos becsületszavát adta a Bethlen kormánynak, hogy a Karlista puccsban nem vesz részt, a Budapest elleni fegyveres felvonulásban azonban mégis ott volt.

(Még mindig őrizetben.)

Budapest. Károly király még mindig Tatán van a nemzeti hadsereg őrizete alatt. Ugyanott van-

nak a letartóztatott politikusok, a kiknek Budapestre való hozataláról még nem történt intézkedés.

Budapest. A királykérdésben előállott változások következtében aktuálissá vált a nemzetgyűlés összehívása. A kormány még erről nem határozott. Először a külpolitikai helyzetet tisztázza és a pártokkal folytat megbeszéléseket.

(Szerbia is mozgósít.)

Belgrád. Az itteni politikai körök Károly hívei és a kormánycsapatok közötti csatározást pusztán színjátéknak tekintik. A kormány ettől függetlenül három hadosztály igyverbeszólítását rendelte el. A legelső korosztályokat fokenként hívják be.

Közgazdaság.

Zürichben emelkedett a magyar korona.

A magyarországi eseményekben bekövetkezett fordulat hatásával volt a zürichi deviza-piacon a magyar korona kurzusára. Tegnap a tőzsdezárlatkor 60-on állt a magyar korona. Ma a nyitáskor, amikor már megérkeztek a hivatalos jelentések a karlisták kudarcáról, a magyar korona árfolyama öt ponttal emelkedett. Az október 25-i kurzusjelentések a következők:

Aradi valutaárak: Dollár 128, francia frank 11, márka 0.92, dinár 1.85, sokol 1.40—1.45, magyar korona 0.22—0.28, osztrák korona 0.06, budapesti kifizetés 5.55—5.60, osztrák kifizetés 24—24.50.

Zürichi nyitás: Berlin 325, Newyork 545, Milánó 2150, Prága 560, Budapest 65, Zágráb 185, Bucuresti 395, Varsó 13, Bécs 25, osztrák lebélyezett korona 19.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2225, dollár 752, francia frank 5350, márka 474, lira 2875, osztrák korona 22 és negyed, leu 545, sokol 770, dinár 1000.

A bécsi tőzsde ma zárva volt.

Zürichi zárlat: Berlin 365, Holland 18550, Newyork 546, London 2165, Páris 3995, Milánó 2150, Prága 565, Budapest 067, Zágráb 185, Bukarest 400, Varsó 013, Bécs 25, osztrák lebélyezett 019.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár r. t. fuziója. Vasárnap tartotta rendkívüli közgyűlést a Perjámosi Első Takarékpénztár r. t. és a Perjámosi Kereskedelmi és Iparbank r. t., mely közgyűlésen mindkét intézet kimondotta az Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.-ságha való beolvadást. Ezen újabb fuzióval az Aradi Polgári Takarékpénztár r. t. a Bánát egyik leggazdagabb vidékén terjeszkedett ki és perjámosi fiókja révén a Bánát legjobb módu sváb lakosságát vonja üzletkörébe.

BUCURESTIBE

utazik futárunk ma este, utlevelök láttaozását közismert pontossággal intézzük.

„KELET” hirlapiroda.

Szerelmi dráma.

(Az asszony ingatag. — Felmentett gyilkos.)

Páris. A francia bíróság a szerelmi drámákban nem foglal el mindig egyforma álláspontot. Mig a multban rendesen felmentették azokat, akik féltékenység következtében fegyverhez nyultak, addig a jelenben ezekkel is éreztetik a törvény szigorát. Am nem minden francia bíró egyforma és logikátlanságok a franciák földjén sem ritkák. Egy szerelmi drámának hőse Duplan Filóp francia mérnök, a háború keserves hónapjait a lövészárkokban töltötte és ott sem tudta elfelejteni régi szerelmét akit érzelmes levelekkel árasztott el. Amikor szabadságot kapott első utja imádottjához vezetett és bár félték és szerény természetű volt, bizonyos sikerekkel mégis csak eldicsekedhetett a szerelem birodalmában. Igaz ugyan, hogy szívének hölgye másokat is kitüntetett kegyeivel, de ebbe még csak beletörődött. De azt már nehéz szívvel viselte el, hogy amikor egyszer, szabadságának végével visszatért a lövészárkokba, imádottja azonnal feleségül ment Casamichelle szicíliai szabóhoz, aki Páris bombázásának idején magával is vitt ifju feleségét a Földközi-tenger csodaszép szigetére, az Etna aljába. A háború végeztével azonban otthagya férjét és egyedül tért vissza Párisba, ahol Duplan mérnök ur minden áldott este meglátogatta. A régi szép napok édes varázsa ébredt fel újra, mert a nő el tudta hitetni vele, hogy faképnél hagyta a férjét, aki durva és goromba volt vele szemben és már meg is tették a lépéseket Rómában a házasság törvényes felbontására. A valóság azonban nem ez volt és az asszony közben szerelmes leveleket írogatott férjének.

Egy este aztán, amikor Duplan imádottjánál töltötte szabad óráit, dühös dörömbölést hallottak az ajtón. Az asszony csöndre intette barátját és azt sugta halkán, hogy ugylátszik férje visszajött. A dörömbölés aztán elhallgatott és a férfi lakatosért ment, hogy annak segítségével nyitassa ki az ajtót. Az asszony pedig ezalatt rábeszélte a barátját, hogy szökjék. Duplan lerohant a lépcsőn és a kapu alatt majdnem egyenest a férjnek és a lakatosnak karja közé szaladt. A szerencsétlen ifju anynyira megijedt és ugyanakkor anynyira fölkavarta minden csepp vérért a féltékenység, hogy félórai kóborlás után ismét csak visszatért megtudni, vajjon a férj nem rögtönzött-e drámát abban az édes szerelmi fészekben, ahol ő imádottját magára hagyta. De amint a ház elé ért, éppen akkor

jött ki a kapun a házaspár, még pedig nevetgélve és karonfogva. Az ideges Duplan megdöbbenve nézett rájuk. Az asszony intett, hogy távozzék, a férj pedig természetesen haragosan vonta össze szemöldökét. Duplan ezt a haragot félremagyarázta és máris önvédelemre gondolt: előrántotta revolverét és a következő pillanatban a szerencsétlen szicíliai szabó életlenül terült el a kövezeten. Az asszony, aki nem vesztette el lélekjelenlétét, most is szökésre akarta birmi, de a szabó utolsó hörgésével az odátuduló kíváncsiaknak még odasugta, hogy a gyilkos Duplan mérnök. Természetesen elfogták. De a tárgyaláson az esküdtek a szerencsétlen, megkínzott lelkű mérnök számára minden mentéget elfogadtak és fölmentették, úgy, hogy feleségül veheti a szicíliai szabó özvegyét, aki miatt gyilkos lett.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

Es ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

„TRANSILVANIA”
olpogyár részvénytársaság, Arad.

Felkérjük a t. c. részvényeseinket, kik vállalatunknál jegyzett részvényeik összegének utolsó részleteivel még hátralékban vannak, hogy részvény hátralékukat pénztárunknál 30 napon belül befizessék, mert különben alapszabályaink és a kereskedelmi törvény 170. §-ának értelmében összes jogukat elvesztik.

Arad, 1921. október 23. 4186

AZ IGAZGATÓSÁG.

Automobil eladó

6 személyes, teljesen zajtalan, 4195 üzemképes állapotban. Cím:

A. Tóth, Arad, str. E. G. Iba
Birta Varjassy J.-u. 9

Radio Hirdetési Iroda 1531.

METEOR Palagyár R.-T.

Fugyivásárhely, (Biharmegye).

Ajánlja elsőrangú Hatcher-gépen készült cellulose-mentes asbest palagyártmányait. A jelenkor elismerten legjobb fedőanyaga: tűzbiztos, tartós, könnyű és tetszelés. 4096

Löwy Sándor

divatárháza Petrozsényban,
keres főközfzet vezetésére elsőrangú szakembert. 4178

Személyesen ajánlkozóknak uti-költséget megtérem. Csak perlekt eladóktól kérek ajánlatot. Román nyelv tudása főfeltétel.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az arohirdetésekről:

Az arohirdetések állat szavak szerint számíthat.

Minden szó hirdetés ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 80 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 8 óráig veszünk fel.

Az arohirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 80 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan arohirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

MINDENES leány azonnal vagy november 1-re felvételt Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. 200

ERDŐKEZELŐI, vagy kíségtői, eselleg élelmiraktár kezelői állást keres bizonyítványokkal rendelkező nős, fiatalabb ember. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11160

SZOPTATÓSDADA egy hónapos gyermekkel ajánlkozik, Vidékre is elmegy. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11160

KAUCIOVAL RENDELKEZŐ nős fiatalember üzletvezetői vagy raktárnoki állást keres. Bomba Mihály, Tornya. 4193

PERFECT SZOBALÉNY eljéjére felvételt Holländer Miksa Str. Closca (Szt.-László-utca) 7. szám, II. em. 4198

HOSSZU BIZONYTAVANNYAL rendelkező főzőnő november 15-ére állást keres. Cím a kiadóban. 4197

GYAKORLOTT kefékötő leányok jó fizetéssel felvételnek Str. Oituz (Illés-utca) 101. szám. 4190

DEUTSCHES Freulein wird zur ein vier Jähriges Kind gesucht. Adresse in Wallinger Anzeige-Büro. 11160

Lakás.

ELCSERÉLNEM kétszobás belvárosi lakószobát egyszobás belvárosi lakással. Cím Wallinger hirdetőjében. 11160

HIVATALNOK állandó butorozott szobát keres. Cím a kiadóban. 4189

Ingatlan.

ELFOGLALHATÓ 5 szobás modern ház a belvárosban eladó. Bővebbet délután 2 órától Szántó, Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 111. 4191

Vétel és eladás.

ELADÓ egy keveset használt fekete téli kabát. Megtekinhető szivességből Kádár István uri szabó üzlet Str. Alexandri (Salacz-utca) 4192

VEHET, eladhat, cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

MINDENMŰ BUTORT, porcellánt, szőnyegét, képeket vesz és elad Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11045

SALDO CONTISTAT keres az Arad Olajipar R.-T. Bulevardul Regele Ferdinand 22. sz. 11191

KIFOGASTALAN sziliskin bunda közepmagas, sovány termetre eladó. Cím a kiadóban. 4194

Különféle.

VIZUMOZAST 40 leiert csütörtök este vállalkoz szivességből Brunner Béla Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 4196

KOCSISZIN vagy istálló város közelében bére kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 11160

ASSZONYOK LEÁNYOK részére varró és szabászati állandó tanfolyam Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. a. udvari feljáratt. 4194

CSEH-SZLOVÁKIÁBA utazom november 1-én. kereskedelmi megbízásokkal pontosan teljesítek. Bővebbet Kelet hirlapiroda. 11160

APROHIRDETESEKET az Arad Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hirlapiról elárulító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Házaz ügynöksége Str. Eminescu (Deák F-utca) 2. és Mandi, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet. Szirmai adásvételi irodája, Strada Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14

Az „Aradi Közlöny”

egyek példányai a

„KELET”

hirlapiroda szürkebódéjában

Str. Romanul (Zrinyi)-
Str. Bratianu (Weitzer)-
Str. Alexandri (Salacz)-
Str. Moria (Széchenyi)-
Str. Crisan (Karolina)-

utcaik sarkán, elárulítóinál és rikkancsainál kaphatók.

FIGYELED?

SZIRMAI adásvevési és hirdetésfelvételi irodája Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. Ajánl megvételre: Magánházakat, bérházakat, szőlőket, virágval, felszereléssel 30.000 leitől 700.000 leig ugyszintén modern belvárosi utlakot ur palotát garageval, istállóval, kocsiszínekkel, azonnal elfoglalható lakásokkal. — Minden szakmabeli üzletket lakással, esetleg házzal. — Keresek mindenféle és nagyságu szőnyegeket megbízóim részére bizonyosba. — Mindentéle ingók adásvevésének közvetítését vállalom. — Díjtalan felvilágosítás 8—12.ig és 2—7.ig. 11204

A legszebb és legolcsóbb

nyomtatványokat

AZ

ARADI KÖZLÖNY

könyvnyomdaja készíti.